

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

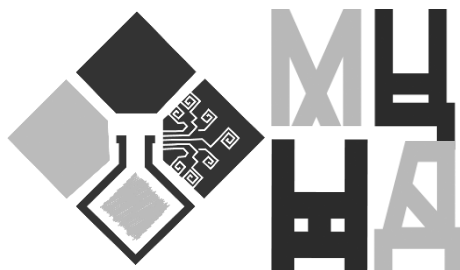
13 БЕРЕЗНЯ 2026 РІК

М. ЛЬВІВ, УКРАЇНА

**«РОЗВИТОК НАУК В УМОВАХ НОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

РОЗВИТОК НАУК В УМОВАХ НОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

| 13 березня 2026 рік
м. Львів, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2026

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 10 від 12.03.2026 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 148 від 13.03.2026**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідоцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

Т 38

Розвиток наук в умовах нової реальності: проблеми та перспективи: збірник наукових праць з матеріалами VI Міжнародної наукової конференції, м. Львів, 13 березня, 2026 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2026. — 310 с.

ISBN 978-617-8582-26-5

DOI 10.62731/mcnd-13.03.2026

Викладено матеріали учасників VI Міжнародної наукової конференції «Розвиток наук в умовах нової реальності: проблеми та перспективи», яка відбулася 13 березня 2026 року у місті Львів.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2026

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2026

ISBN 978-617-8582-26-5

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ЕНЕРГОСЕКТОРА УКРАЇНИ
Цимбалюк Я.П. 11

ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ МОДЕЛЕЙ
ARIMA
Буднік Н.Р. 13

СЕКЦІЯ II. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТОРГІВЛІ БІТКОЇНОМ В УКРАЇНІ
Нечипорук В.М. 17

СЕКЦІЯ III. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

ВПРОВАДЖЕННЯ ВІМ-ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СИСТЕМУ УПРАВЛІНСЬКОГО
ОБЛІКУ БУДІВЕЛЬНИХ КОМПАНІЙ
Река В.І. 21

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АУТСОРСИНГУ В
УКРАЇНІ
Радіонова Н.Й. 24

РОЗВИТОК СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УМОВАХ НОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ
Коновалов Ю.В. 28

СЕКЦІЯ IV. МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ГЕНДЕРНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЖИТТЄВИХ СТРАТЕГІЙ МОЛОДІ ПІД ВПЛИВОМ
НАВЧАННЯ ЗА КОРДОНОМ
Папайло Х. 30

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ФОРМУВАННЯ СТАНДАРТІВ ЗОВНІШНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ Наконечна А.Ю.	34
ПАРТНЕРСТВО «ВЛАДА – БІЗНЕС – ГРОМАДА» ЯК МЕХАНІЗМ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ Ляшенко А.Г.	38
РЕСУРСНА СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ІНКЛЮЗИВНИМИ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОГРАМАМИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ОСВІТИ Кадикова І.М.	41
РОЛЬ АДАПТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ Якобчук Н.М.	45
РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД Савченко О.С.	48
СТАНДАРТИЗАЦІЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ ЯКОСТІ Приймак Л.В.	51

СЕКЦІЯ V.

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ЯК НАЙВАЖЛИВІШИЙ ЕЛЕМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ Вановська І.М.	55
---	----

СЕКЦІЯ VI.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

МІЖНАРОДНЕ СТАНОВИЩЕ УНР ЗА ДИРЕКТОРІЇ: ШАНСИ ТА ВИКЛИКИ ДЕРЖАВНОСТІ Баб'як М.О.	60
--	----

СЕКЦІЯ VII.

ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

ВИЗНАННЯ ЗА КОРДОНОМ РІШЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ СУДІВ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ УКРАЇНСЬКИМ СУБ'ЄКТАМ ГОСПОДАРЮВАННЯ ВНАСЛІДОК АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ: ГЛУХИЙ КУТ? Кирильцев К.С.	64
---	----

ГРІНМЕЙЛ ЯК ФОРМА ЗЛОВЖИВАННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ Гаврилів Т.С.	69
ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН У СИСТЕМІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮСТИЦІЇ США ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ Будніков А.Ю.	73
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ NSА (NON-COMPETE AGREEMENT) ОКРЕМИХ ВИДІВ ДОГОВІРНИХ НЕГАТИВНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У ВЕЛИКИЙ БРИТАНІЇ Ковтун С.М.	77
ПРИМУС ДО ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКУ В ДОГОВОРІ ОРЕНДИ Деледівка С.Г.	83
ТРАНСФОРМАЦІЯ СЛУЖБИ ДЕРЖАВНОГО ПРОТОКОЛУ ТА ЦЕРЕМОНІАЛУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА ЇЇ АДАПТАЦІЯ ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ Кучерук Р.В.	87

СЕКЦІЯ VIII. ІНСТИТУТ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУДОВА СИСТЕМА ТА НОТАРІАТ

ЗАСТОСУВАННЯ ВИТРАТНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВОЇ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ Малимон В.Г.	90
ЗАХИСТ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ПРОТИДІЯ НЕСАНКЦІОНОВАНОМУ ЕЛЕКТРОННОМУ ВТРУЧАННЮ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ Антонюк А.В.	95

СЕКЦІЯ ІХ. ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

БОЙОВИЙ ДОСВІД: ПРОБЛЕМА БАЛАНСУ МІЖ “ПОЛЬОВИМИ” ТА “КАБІНЕТНИМИ” КОМПЕТЕНЦІЯМИ ОФІЦЕРІВ ОРГАНІВ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ Чайковська О.Є.	103
--	-----

СЕКЦІЯ Х. ПОЖЕЖНА ТА ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА

АКТУАЛЬНІСТЬ ПИТАННЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ, ЯКІ ВИНИКЛИ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ, В АКВАТОРІЯХ ГІДРОТЕХНІЧНИХ СПОРУД РІЗНОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ Телелим О.В., Фаррахов О.В.	107
--	-----

СЕКЦІЯ XI. БІОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

ЗАСТОСУВАННЯ АЛГОРИТМІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДОСЛІДЖЕННІ КЛІТИН:
МОЖЛИВОСТІ ТА ОБМЕЖЕННЯ

Візічканич О.О. 109

СЕКЦІЯ XII. ХІМІЯ, ХІМІЧНА ТА БІОІНЖЕНЕРІЯ

НОВИЙ МЕТОД КІЛЬКІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ ЦУКРОЗАМІННИКА
СУКРАЛОЗИ (E955) У ПРИСУТНОСТІ БІСФЕНОЛУ А

Лозовий А.М., Зинюк Н.М. 112

СЕКЦІЯ XIII. ЗАГАЛЬНА МЕХАНІКА ТА МЕХАНІЧНА ІНЖЕНЕРІЯ

METROLOGICAL ASPECTS OF OPTICAL AND LASER MEASUREMENT SYSTEMS IN
MODERN MECHANICAL ENGINEERING

Isgandarzada Elchin, Shukufe Ahmedli Davudova, Hacıyeva Esmira Mammad 115

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА

Борило А.А. 128

СЕКЦІЯ XIV. ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАШИНОБУДУВАННЯ

ОПТИМІЗАЦІЯ ПАРАМЕТРІВ ТЕПЛОВИХ МЕРЕЖ ЗА КРИТЕРІЄМ МІНІМІЗАЦІЇ
ВИТРАТ ПЕРВИННОЇ ЕНЕРГІЇ

Кольчик Ю.М., Погосов О.Г., Дорошенко А.А. 132

СЕКЦІЯ XV. КОМП'ЮТЕРНА ТА ПРОГРАМНА ІНЖЕНЕРІЯ

ДОСЛІДЖЕННЯ МОБІЛЬНИХ МЕСЕНДЖЕРІВ

Глотов О.М. 137

СЕКЦІЯ XVI. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ

APPLICATION OF COMPUTER VISION FOR AUTOMATED LICENSE PLATE RECOGNITION
(ALPR) IN LOW-RESOLUTION AND ADVERSE WEATHER VIDEO STREAMS

Scientific research group:

Feshchenko R.D., Kachalaba M.O., Markiv P.S., Pryshchepa A.L., Zaitsev M.V. 141

METHODS OF AUTOMATED MALWARE ANALYSIS

Scientific research group:

Kamianskyi Ya., Kulyk O., Humeniuk I., Rozhenko A. 143

СЕКЦІЯ XVII.**ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА**

ЖАНРОВА ПРИРОДА РОМАНУ ВАСИЛЯ ШКЛЯРА «ХАРАКТЕРНИК»

Чорний І.В., Шендаров С.Ю. 146

СЕКЦІЯ XVIII.**ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ**ТЕМПОРАЛЬНІСТЬ ТЕХНІЧНОГО СВІТУ: ПРИСКОРЕННЯ ЯК ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ
ВИКЛИК

Возний Д.В. 149

СЕКЦІЯ XIX.**ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Шляхова О.В. 152

ІМІДЖ ВИХОВАТЕЛЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Соломаха Д.Ю. 158

ІНКЛЮЗИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В УМОВАХ НУШ: НОРМАТИВНІ
ЗАСАДИ, ЗМІСТ, ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Табачук О.Р. 163

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ДЛЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ У США: ТЕОРЕТИЧНІ ТА
ПРАКТИЧНІ ВИМІРИ (НА ПРИКЛАДІ ШТАТУ ТЕХАС)

Горіченко-Балема Л. 168

ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМА TINKERCAD ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ STEM-ПРОЄКТІВ З
АВТОМАТИКИ ТА РОБОТОТЕХНІКИ

Деревянчук О.В., Тащук О.Ю., Горюк Д.О. 172

ОСОБЛИВОСТІ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ В
ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗНМ

Шостак О.О., Стариченко М.С. 176

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОГО МУЗИЧНОГО РЕПЕРТУАРУ У
ФОРМУВАННІ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Охріменко В.О. 180

СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНОГО ЦЕНТРУ Потебенько Н.О., Щірова В.В.	187
--	-----

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ НОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ: СИНЕРГІЯ НАУКИ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ Буцяк Р.М.	191
--	-----

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ: ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ Брегей Ю.І.	195
---	-----

СЕКЦІЯ ХХ. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІАТРІЯ

ВПЛИВ МЕДІА ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА САМООЦІНКУ ПІДЛІТКІВ Теслюк В.М., Філяєва В.О.	200
---	-----

ГІПНОЗ ЯК НЕТРАДИЦІЙНИЙ МЕТОД РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ Андрущак А.В.	202
--	-----

ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ І СУБ'ЄКТИВНИЙ УСПІХ МОБІЛІЗОВАНИХ ВІЙСЬКОВИХ У КОНТЕКСТІ БОЙОВОГО ДОСВІДУ Хоменко А.А.	205
--	-----

КІНЕСИКА ЯК СИСТЕМА НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: СТРУКТУРА ТА СЕМІОТИКА МОВИ ТІЛА Омельчук В.О., Гуменюк О.Г.	210
--	-----

МЕТОДИ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ З ПТСР Клоченко Я.І.	214
--	-----

ПСИХОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ Козловська Х.Р.	218
---	-----

РОЛЬ ІНТУЇЦІЇ ТА ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ: КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АСПЕКТ Попов Є.В., Танькін М.М.	224
--	-----

ТЕОРІЯ СТРЕСУ ГАНСА СЕЛЬЄ ЯК ДЖЕРЕЛО ОБГРУНТУВАННЯ СИСТЕМИ ВПРАВ ПСИХОФІЗИЧНОГО ТРЕНУВАННЯ Науково-дослідна група: Матвієнко М.І., Дячук В.В., Бондарук А.П., Лесечко О.Р.	228
---	-----

СЕКЦІЯ XXI. МЕДИЧНІ НАУКИ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

АВТОМАТИЗОВАНИЙ АНАЛІЗ ЛАБОРАТОРНИХ ПОКАЗНИКІВ У ПЕДІАТРІЇ: АЛГОРИТМІЗАЦІЯ ДІАГНОСТИЧНОГО ПРОЦЕСУ Перцова М.В.	238
ВПЛИВ ВАКЦИНАЦІЇ ПРОТИ ІНФЕКЦІЇ НАЕМОРИЛІУS ІNFLUENZAE ТИПУ В НА ЧАСТОТУ ЕПІГЛОТИТУ У ДІТЕЙ Науково-дослідна група: Іванова Л.А., Горбатюк І.Б., Бурмістр Н.І., Кіпень Б.В., Спіжавка А.І., Троян А.В.	241
ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННИХ СИСТЕМ ДОСТАВКИ НІКОТИНУ (ВЕЙПІНГУ) НА ПОКАЗНИКИ СПІРОМЕТРІЇ ТА ЛОКАЛЬНИЙ ІМУНІТЕТ ЛЕГЕНЬ У МОЛОДИХ ДОРΟΣЛИХ (ОГЛЯД СУЧАСНОЇ ЛІТЕРАТУРИ) Рева Т.В., Циммерманн-Чукурєнко Д.І., Шутко Ю.Ю.	247
КЛІНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ЕПІЛЕПСІЇ У ПАЦІЄНТІВ МОЛОДОГО ВІКУ Асланов Ідрис Ельхан огли	253
ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ ТА ЛІКУВАННЯ НЕКРОТИЧНОЇ ПНЕВМОНІЇ Кобзар Є.С., Попов М.Ю.	255
ПЕРВИННА ТАРГЕТНА ТЕРАПІЯ ЯК ОКРЕМА СТРАТЕГІЯ ЛІКУВАННЯ ПРИ ХВОРОБІ ІЦЕНКА-КУШИНГА Гасанова Нармін Бакір кизи, Лемехова А.С.	259
СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОТЕЗУВАННЯ НИЖНІХ КІНЦІВОК: ВІД КУКСИ ДО БІОНІКИ Науково-дослідна група: Веснін В.В., Фадєєв О.Г., Корєновська А.І., Чернявська М.І.	262
ЧЕРВОПОДІБНИЙ ВІДРОСТОК ЯК РЕКОНСТРУКТИВНИЙ РЕСУРС: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ДОЦІЛЬНІСТЬ ПЛАНОВОЇ АБО СИМУЛЬТАННОЇ АПЕНДЕКТОМІЇ Абдуллаєва Айгюн Сахіб кизи, Сєгеда А.О., Ягнюк А.І.	265

СЕКЦІЯ XXII. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ ТА ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ВІЙСЬКОВИХ З АМПУТАЦІЄЮ НИЖНЬОЇ КІНЦІВКИ НА РІВНІ СТЕГНА В ПЕРІОД ПРОТЕЗУВАННЯ Марушкевич М.А.	268
ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ВІЙСЬКОВИХ З ДВОСТОРОННІМИ АМПУТАЦІЯМИ НИЖНІХ КІНЦІВОК У ПРОТЕЗНОМУ ПЕРІОДІ Папірник Ю.М.	271

СЕКЦІЯ XXIII. ІСТОРІЯ, АРХЕОЛОГІЯ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЯ

ЕВОЛЮЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ДІЛОВОДСТВА: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Грицишин В.В. 273

КНИЖКОВИЙ СПАДОК КАМІЛА РОЗУМОВСЬКОГО З ЧЕСЬКОГО ЗАМКУ РАДУНЬ

Нікітіна А.В. 277

СЕКЦІЯ XXIV. АРХІТЕКТУРА ТА БУДІВНИЦТВО

ЖИТЛОВІ КОМПЛЕКСИ, ЇХ ОСОБЛИВОСТІ ТА ВІДМІННОСТІ

Мудрий А.Я. 283

ПСИХОЛОГІЯ КОЛЬОРУ ТА СВІТЛА В АРХІТЕКТУРІ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ

Беляєва М.С. 290

СЕКЦІЯ XXV. КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО

КІНЕМАТОГРАФІЧНА ТВОРЧІСТЬ І. П. КАВАЛЕРІДЗЕ ЯК ВИЯВ МОНУМЕНТАЛЬНО-СИМВОЛІЧНОГО СТИЛЮ

Шолох М.Г., Будянський Д.В. 297

СИНЕРГЕТИЧНА ВЗАЄМОДІЯ ТЕХНІЧНИХ І ХУДОЖНІХ КОМПОНЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОГО ВИКОНАВСТВА

Кушнір Є.І. 302

ОСОБЛИВОСТІ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ В ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗНМ

Шостак Ольга Олександрівна

канд. філол. наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Стариченко Марина Сергіївна

здобувач вищої освіти педагогічного факультету
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Фонетико-фонематична сторона мовлення слугує базовим компонентом мовленнєвої системи. Відповідно, її порушення значною мірою впливає на загальний мовленнєвий розвиток дитини. У дітей із загальним недорозвитком мовлення (далі – ЗНМ) спостерігаються специфічні особливості формування фонетичних і фонематичних процесів. Аналіз фонетико-фонематичної сторони мовлення в дошкільників із ЗНМ має важливе значення для розробки ефективних корекційних програм та прогнозування успішності засвоєння грамоти в шкільному віці.

Проблема фонетико-фонематичного недорозвитку мовлення досліджувалася в працях Н. Гаврилової, І. Брушневської, Г. Верхогляд, Т. Гончарук, В. Пасько, А. Логінової, А. Шаровкіної, О. Ласточкиної, Т. Курач, К. Зелінської-Любченко та інших науковців, які розкрили механізми порушення звукової сторони мовлення та особливості фонематичних процесів у дітей різних категорій.

Мета дослідження – проаналізувати особливості фонетико-фонематичної сторони мовлення в дошкільників із ЗНМ та охарактеризувати їх вплив на розвиток вищих психічних функцій та емоційно-вольової сфери дитини.

Фонетико-фонематична сторона мовлення в дітей із ЗНМ характеризується комплексом специфічних порушень, що охоплюють артикуляційно-моторний і перцептивний рівні [1, с. 25]. Мовлення таких дітей відзначається неправильною вимовою звуків у вигляді пропусків, спотворень та замінів. Найтипівішими є заміни звуків на більш прості за місцем і способом артикуляції, наприклад, заміна звука «р» на «л» або «в».

При цьому дитина той самий звук може замінювати різними звуками, що свідчить про нестабільність фонематичних уявлень. У деяких випадках дитина може правильно вимовляти ізольований звук, однак у самотійному мовленні змішувати або спотворювати його.

Кількість порушених звуків може досягати 16–20. Такий показник суттєво більший, ніж при ізольованих фонетичних порушеннях [2, с. 29]. Особливо характерною для ЗНМ є непостійність артикуляцій. У ізольованій позиції звук звучить правильно, однак при самотійному мовленні дитина його змішує. Таку особливість можна пояснити недостатньою автоматизацією артикуляційних рухів і слабкістю кінестетичного контролю.

Ю. Рібцун зазначає, що в дошкільному віці дитина повністю оволодіває фонемним складом мовлення, чує, правильно розрізняє та вимовляє звуки рідної мови [3, с. 5]. У межах аналізу ЗНМ доречно наголосити, що розлади на фонетико-фонематичному рівні стають помітними саме на тлі вікової норми (сформованість звукової системи та здатність до диференціації фонем уже забезпечують стабільну вимову, самоконтроль і готовність до елементарних форм звукового аналізу). При ЗНМ описані прояви мають системний характер. Відтак артикуляційна нестійкість поєднується з труднощами слухового розрізнення. Знижується точність відтворення звуків у потоці мовлення й ускладнюється засвоєння правил звуко-буквеної відповідності на етапі навчання. Слід зауважити, що ризики дисграфічних і дислексичних проявів у шкільному віці підсилюються тоді, коли дитина входить у навчання з неповною сформованістю фонематичних операцій, оскільки механізм читання та письма спирається на оперування фонемами.

Якщо розглядати фонетико-фонематичну сторону мовлення з точки зору педагогіки, слід зауважити, що на практиці помилки вимови супроводжуються труднощами фонематичного сприймання. Т. Марєєва зазначає, що ФФНМ пов'язаний із дефектами сприймання та вимови фонем і супроводжується недостатністю фонематичних процесів (слухова диференціація, фонематична увага, пам'ять, контроль, труднощі визначення наявності, місця, послідовності й кількості звуків у слові) [4, с. 222]. Важливо, що фонетичний компонент не слід ототожнювати зі звуковимовою. Важливу роль відіграють звуко-складова структура слова та просодичне оформлення мовлення, що пояснює типові для дошкільників із ЗНМ спотворення складової організації слів,

перестановки й пропуски складів, нестійкість темпу та наголосу, зниження інтонаційної виразності.

Педагогічні наслідки фонематичних порушень є досить серйозними. Коли дитина не розрізняє подібні за звучанням фонем, виникає ланцюгова реакція негативних наслідків (порушується точність мовленнєвого повторення, звужується активне використання словника через побоювання зробити помилку, зростає напруження у взаємодії з дорослими й однолітками). Як результат: відбуваються зміни в емоційно-вольовій сфері, особливо в ситуаціях публічного мовлення в групі дошкільного закладу. Подібні висновки узгоджуються і з наявними емпіричними дослідженнями. Ю. Галецька зазначає, що за низького рівня розвитку фонематичного слуху дитина не розрізняє схожі за звучанням звуки. До того ж фіксують типові прояви нестабільності вимови в мовленнєвому потоці, коли чіткість зберігається у відокремлених словах або складах, проте в спонтанному мовленні звуки звучать нечітко й нестабільно [5, с. 17]. Ці спостереження корелюють із ознаками непостійності артикуляцій і дають підстави стверджувати, що корекційна робота має поєднувати автоматизацію артикуляційних укладів із паралельним формуванням слухового розрізнення фонем. Інакше правильний звук зберігатиметься тільки в контрольованих вправах, тоді як у вільному висловлюванні повертатимуться змішування та заміни. Для освітнього середовища така інтеграція передбачає використання коротких інструкцій, опору на чіткий зразок звучання, повторюваність мовленнєвого матеріалу в різних ситуаціях та підтримку мотивації.

Підсумовуючи, зазначимо, що фонетико-фонематична сторона мовлення в дошкільників із ЗНМ характеризується системними порушеннями, що охоплюють артикуляційну моторику, фонематичне сприйняття, складову структуру слова та звуконаповненість. Порушення мають комплексний характер та взаємопов'язані з особливостями розвитку вищих психічних функцій, моторики й емоційно-вольової сфери. Розуміння специфіки фонетико-фонематичних порушень слугує необхідною умовою для побудови ефективно-корекційно-розвивальної роботи та попередження труднощів засвоєння грамоти в шкільному віці. Якісний комплексний підхід до корекції має враховувати власне мовленнєві порушення й особистісні та когнітивні особливості дітей даної категорії.

Список використаних джерел:

1. Кабельнікова Н. В. Первинне недорозвинення мовлення у дітей (клінічний, психолінгвістичний та психолого-педагогічний аспекти): навчальний посібник. Херсон : Борисфен-про, 2017. 222 с.
2. Царькова О. В., Прокоф'єва О. О., Варіна Г. Б. Порушення психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами: нозологія, психолого-педагогічний контекст. Довід для пед. працівників і батьків, які виховують дітей з особливими освіт. потребами, 2019. URL: <https://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/9920/1/ЦОВ-ПОО-ВАБ.pdf> (дата звернення: 01.02.2026).
3. Рібцун Ю. В. Загальний недорозвиток мовлення в дошкільників: пропедевтика та корекція. *Дошкільне виховання*. 2024. № 3. С. 3–10.
4. Марєєва Т. Дотримання принципів педагогічної деонтології як умова ефективності роботи вихователів закладів дошкільної освіти з дітьми з порушеннями мовлення. *Bulletin of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv national pedagogical university*. 2025. Т. 2, № 58. С. 220–229.
5. Галецька Ю. Дослідження стану сформованості звуковимови у старших дошкільників з порушеннями мовлення. *Inclusion and Diversity*. 2025. № 5. С. 15–18.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«РОЗВИТОК НАУК В
УМОВАХ НОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

13 березня 2026 року Львів, Україна

Українською та англійською мовами

*Всі матеріали пройшли оглядове рецензування
Організаційний комітет не завжди поділяє позицію авторів
За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори*

Підписано до друку 13.03.2026. Формат 70×100/16.
Папір офсетний. Гарнітура Cambria. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 25,19. Замовлення № 26/003. Тираж: 50 примірників.
Віддруковано з готового оригінал-макету.

Контактна інформація організаційного комітету:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»
21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 40, офіс 103
Телефони: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@mcnd.org.ua

Видавець: ТОВ «УКРЛОГОС Груп».
21005, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18, офіс 81. E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7860 від 22.06.2023.